

Konsulentbruk i statlig sektor

Juni 2022

En undersøkelse blant tillitsvalgte om bruken av konsulenter i
statlig sektor

Innholdsoversikt

1.	Innledning	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2.	Resultatene	6
	Rekruttering og kompetansebehov	6
	Innspill til lønnsnivå og utlysningstekst	8
	Turnover	9
	Bruk av konsulenter i virksomhetene	12

1. Innledning

Denne undersøkelsen ser på omfanget på bruk av konsulenter i statlig sektor. Tekna ønsket med denne undersøkelsen å se mer på følgende spørsmål:

1. Hvilke utfordringer har virksomhetene med å rekruttere og beholde teknologisk og naturvitenskapelig kompetanse?
2. Hvor utbredt er bruken av konsulenter i statlig sektor og hvorfor?
3. Hva blir konsulenter brukt til i statlig sektor?

Undersøkelsen ble sent til totalt 90 tillitsvalgte i statlige virksomheter, av disse var det 69 som svarte på vegne av sine virksomheter. Disse representerer 7016 Tekna-medlemmer som totalt utgjør 74 prosent av de 9455 medlemmene i statlig sektor (per 31. mars 2022).

Svarene er rapportert på totalnivå. Den største virksomheten representert er NTNU med over 1800 medlemmer, deretter vegvesenet ved over 700 medlemmer.

Vi brukte en 5 punkts Likerts skala på mange av spørsmålene fra 1-5, der 1 er i svært liten grad, 2 i liten grad, 3 er midt på treet, 4 i svært stor grad og 5 i svært stor grad i tillegg til et «vet ikke» alternativ. Vi har valgt å slå sammen 1 og 2 til i liten grad og 4 og 5 til i stor grad i grafene, da dette gjør det lettere å lese av hovedtrekkene i resultatene, selv om det i utgangspunktet er en nyanseforskjell i svarene gitt. Svar gitt på hele skalaene er inkludert i tabellene under grafene.

Tabell 1 Fordeling av svar etter antall Tekna-medlemmer i de ulike virksomhetene med registrerte antall medlemmer (mars 2022)

Totalt antall Tekna-medlemmer	Arbeidssted
177	Arbeids- og Velferdsdirektoratet Avd Fyrstikkalléen
5	Artsdatabanken
13	Direktoratet for byggkvalitet
41	Direktoratet for E-helse
20	Direktoratet for Forvaltning og økonomistyring Avd sentralenheten
24	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard Trondheim
72	Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) Hovedkontor
118	Folkehelseinstituttet
297	Forsvarets forskningsinstitutt
159	Forsvarsmateriell
193	Havforskningsinstituttet
35	Helsedirektoratet Hovedkontor Oslo V4
23	Høgskolen i Innlandet
147	Høgskulen på Vestlandet Hagesund
37	Kystverket
11	Landbruksdirektoratet
13	Luftfartstilsynet
86	Meteorologisk Institutt
183	Miljødirektoratet
46	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet
57	Nasjonal sikkerhetsmyndighet
5	Nedre Buskerud jordskifterett
76	NIBIO - Norsk institutt for bioøkonomi
228	NMBU - REALTEK (Realfag og teknologi)
28	Nord universitet
1919	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU
258	Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
11	Norsk Akkreditering
3	Norsk Kulturråd
2	Norsk lyd og blindeskriftbibliotek
10	Norsk nukleær dekommisjonering
38	Norsk Polarinstitutt
76	Oljedirektoratet
4	Oslo og Østre Viken jordskifterett Sarpsborg
109	OsloMet - Storbyuniversitetet
85	Patentstyret
66	Petroleumstilsynet
8	Politiets Politi
12	Politiets Fellesjenester
17	Politiets Sikkerhetstjeneste Den sentrale enhet
4	Riksantikvaren
2	Senter mot marin forurensning
74	SIKT - Kunnskapssektorens Tjenesteleverandør
35	Sjøfartsdirektoratet
182	Skatteetaten
7	Sogn og Fjordane jordskifterett Førde
16	Statens Arbeidsmiljøinstitutt
16	Statens Havsrikommisjon
20	Statens Jernbanetilsyn
173	Statens kartverk
28	Statens Pensjonskasse Forvaltningsbedrift
727	Statens vegvesen
112	Statsbygg
10	Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
13	Statsforvaltaren i Rogaland
14	Statsforvalteren i Innlandet
9	Statsforvalteren i Nordland
24	Statsforvalteren i Oslo og Viken Avd Moss
5	Statsforvalteren i Troms og Finnmark Tromsø
15	Statsforvalteren i Trøndelag
10	Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
25	Tolletaten
8	Trøndelag jordskifterett Trondheim
152	Universitetet i Agder
152	Universitetet i Stavanger
415	Universitetet i Tromsø
3	Vestfold jordskifterett
49	Veterinærinstituttet
4	@kokrim
7016	Medlemmer totalt

2. Resultatene

Rekruttering og kompetansebehov

26 prosent av de tillitsvalgte mener at virksomheten de er ansatt i klarer å rekruttere folk med relevant teknisk-naturvitenskapelig utdanning når det er behov for det. 22 prosent mener det er vanskelig å rekruttere folk med relevant bakgrunn, der de jobber.

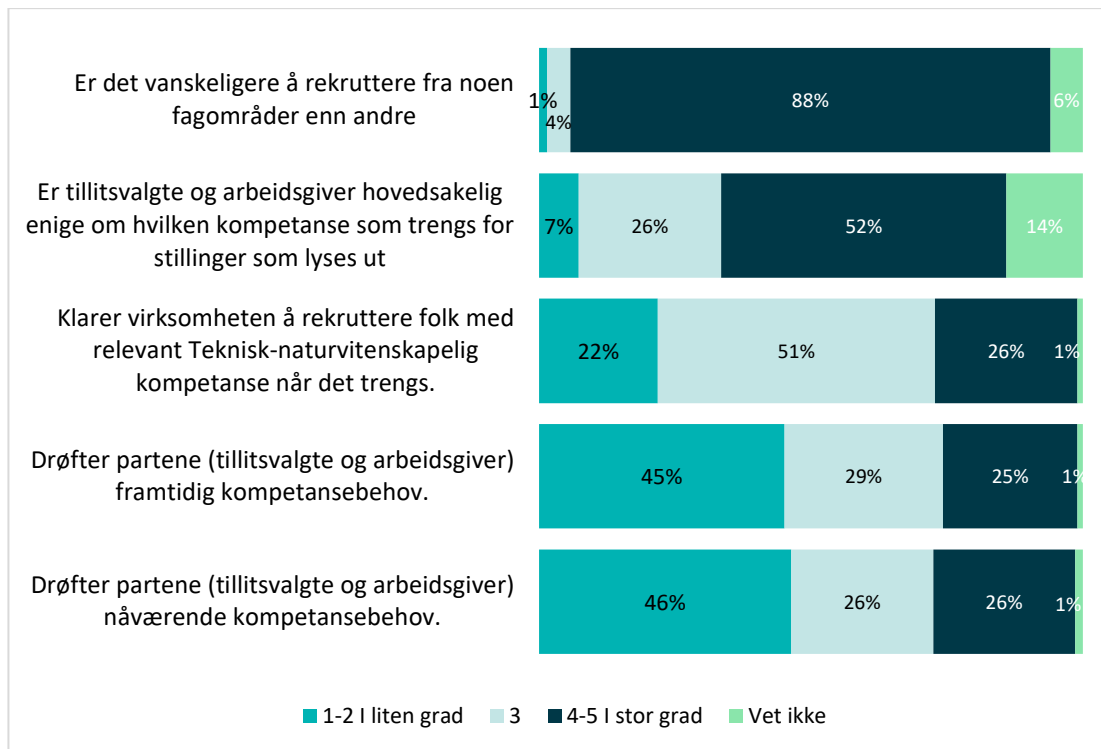
88 prosent av de tillitsvalgte, mener det er vanskelig å rekruttere fra enkelte fagområder. De som svarte at det er vanskeligere å rekruttere fra enkelte fagområder, fikk et åpent oppfølgingsspørsmål om hvilke fagområder det er vanskelig å rekruttere fra. Det er vanskeligst å rekruttere fra IT/IKT. Man sliter også med å få tak i teknisk naturvitenskapelig kompetanse innen planfag, klima/miljø/beredskap, byggfag og samferdsel i statlig sektor, tillegg til generelle jobber innen prosjektledelse, forskning og utredning.

52 prosent av de tillitsvalgte mener at de i all hovedsak er enige med arbeidsgiver om hvilken kompetanse det er behov for i stillinger som lyses ut. 26 prosent svarer midt på treet på dette spørsmålet. Det er få som er uenige, 6 prosent (fig.1).

Kompetansebehov blir ikke drøftet godt nok mellom arbeidsgiver og tillitsvalgt viser undersøkelsen. Henholdsvis 45 og 46 prosent svarer at partene i liten grad drøfter fremtidige eller nåværende kompetansebehov i bedriften.

Figur 1

I virksomheten jeg er ansatt i

Tabell 2

I virksomheten jeg er ansatt i

	1 - svært liten grad	2	3	4	5 - svært stor grad	Vet ikke
Er det vanskeligere å rekruttere fra noen fagområder enn andre	0,0 %	1,4 %	4,3 %	31,9 %	56,5 %	6,0 %
Er tillitsvalgte og arbeidsgiver hovedsakelig enige om hvilken kompetanse som trengs for stillinger som lyses ut	1,4 %	5,8 %	26,1 %	20,3 %	31,9 %	14,0 %
Klarer virksomheten å rekruttere folk med relevant Teknisk-naturvitenskapelig kompetanse når det trengs.	2,9 %	18,8 %	50,7 %	2,9 %	23,2 %	1,0 %
Drøfter partene (tillitsvalgte og arbeidsgiver) framtidig kompetansebehov.	14,5 %	30,4 %	29,0 %	23,2 %	1,4 %	1,0 %
Drøfter partene (tillitsvalgte og arbeidsgiver) nåværende kompetansebehov.	15,9 %	30,4 %	26,1 %	5,8 %	20,3 %	1,4 %

Tabell 3

Hvilke fagområder er det vanskelig å rekruttere fra? Svarene under er gruppert fra åpent spørsmål

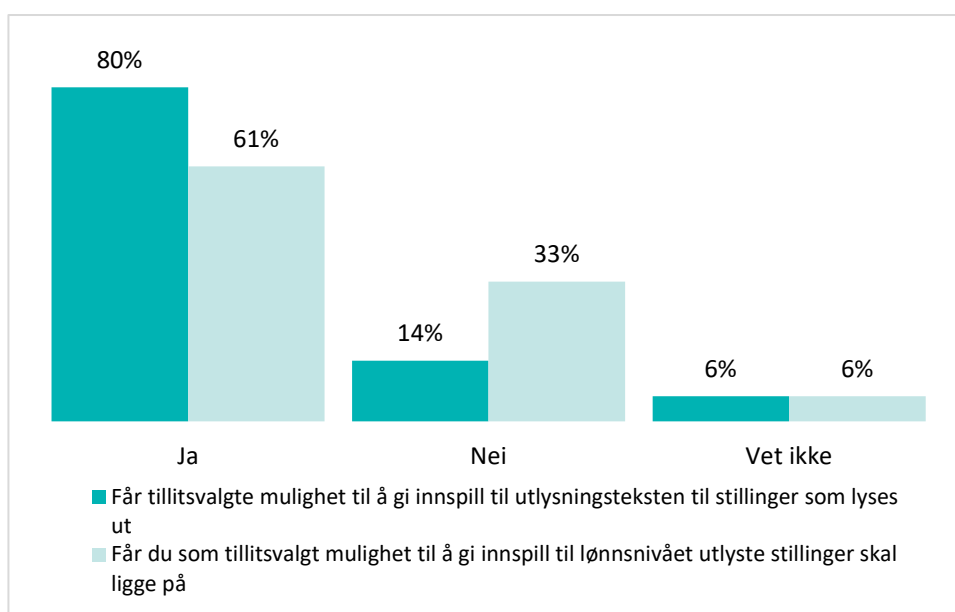
IT/IKT	40
Planfag	20
Klima/miljø/beredskap	10
Bygg og anlegg	6
Økonomi	3
Geo/teknikk/data	3
Samferdsel	3
Elektro/Elkraft/Radio	3
Fiskehelse/maritim	2
Annet generelt	9

Innspill til lønnsnivå og utlysningstekst

80 prosent av de tillitsvalgte får muligheten til å gi innspill til utlysningsteksten til stillinger som blir lyst ut. 61 prosent svarer at de får gi innspill til hvilket lønnsnivå stillingen skal ligge på.

Figur 2

I virksomheten jeg er ansatt i

Tabell 4

I virksomheten jeg er ansatt i

	Ja	Nei	Vet ikke
Får tillitsvalgte mulighet til å gi innspill til utlysningsteksten til stillinger som lyses ut	79,7 %	14,5 %	6,0 %
Får du som tillitsvalgt mulighet til å gi innspill til lønnsnivået utlyste stillinger skal ligge på	60,9 %	33,3 %	6,0 %

Turnover

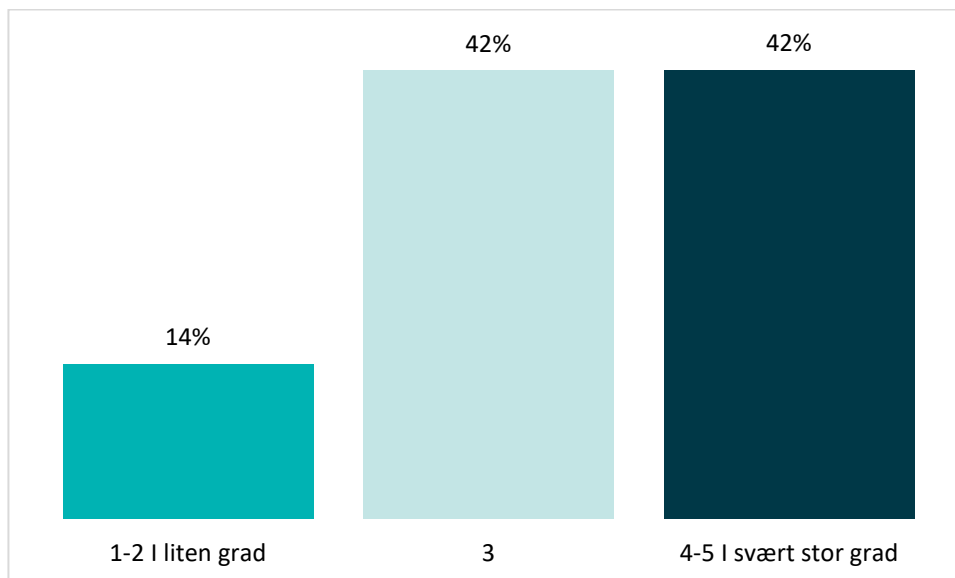
Under halvparten, 42 prosent, svarer at de i all hovedsak klarer å beholde folk med teknologisk og naturvitenskapelig bakgrunn i deres virksomhet.

Samtidig er 85 prosent bekymret over turnoveren blant ansatte med teknologisk og naturvitenskapelig bakgrunn. Over halvparten 54 prosent, mener at den høye turnoveren gjør det vanskelig for virksomheten å gjennomføre de oppgavene den skal. Til sammenligning svarer 33 prosent at arbeidsgiver bekymrer seg for turnoveren. Dette viser at det er forskjell på hvordan arbeidsgiver og arbeidstaker ser på situasjonen i den enkelte virksomhet.

52 prosent mener at de viktigste faktorene for å rekruttere og beholde ansatte med teknisk og naturvitenskapelig utdanning er konkurransemessig lønn. 52 prosent svarer at faglige karriereveier er viktig, mens 38 prosent svarer at det er interessante oppgaver som skal til (fig.6)

Figur 3

I virksomheten jeg er ansatt i klarer i all hovedsak å beholde kompetente folk med Teknisk-naturvitenskapelig bakgrunn

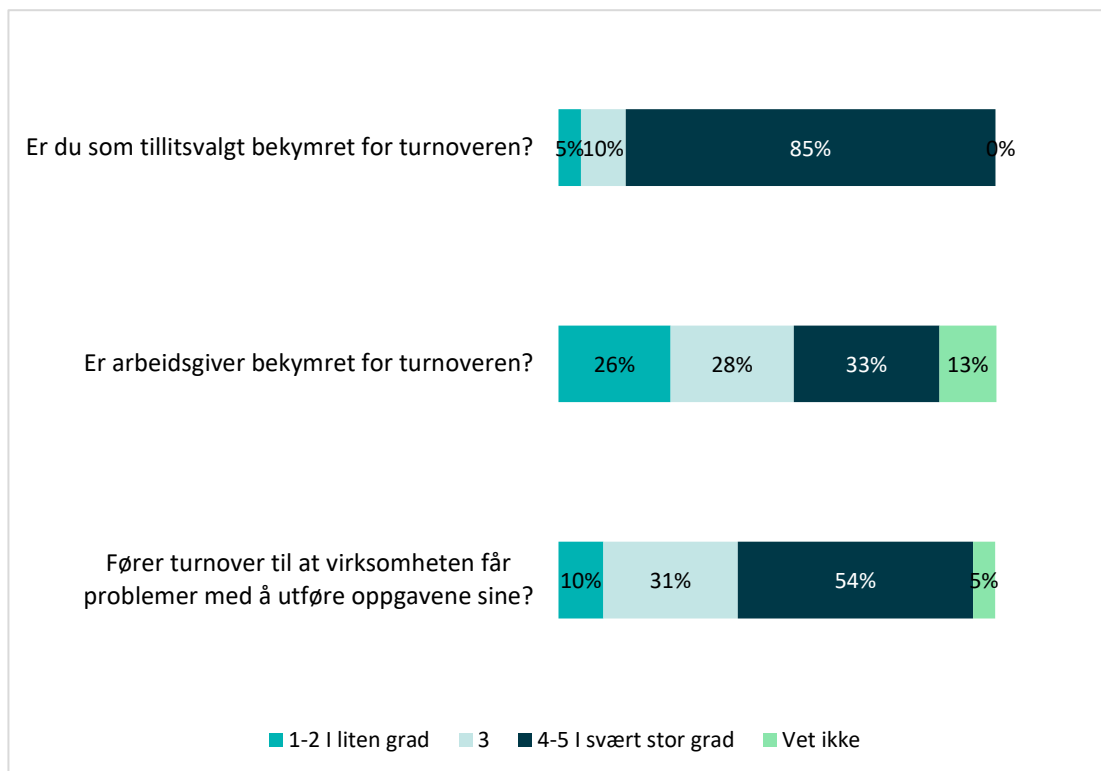

Tabell 5

I virksomheten jeg er ansatt i

	1 - svært liten grad	2	3	4	5 - i svært stor grad	Vet ikke
Klarer i all hovedsak å beholde kompetente folk med Teknisk-naturvitenskapelig bakgrunn	1,4 %	13,0 %	42,0 %	34,8 %	7,2 %	1,0 %

Figur 4
I hvilken grad

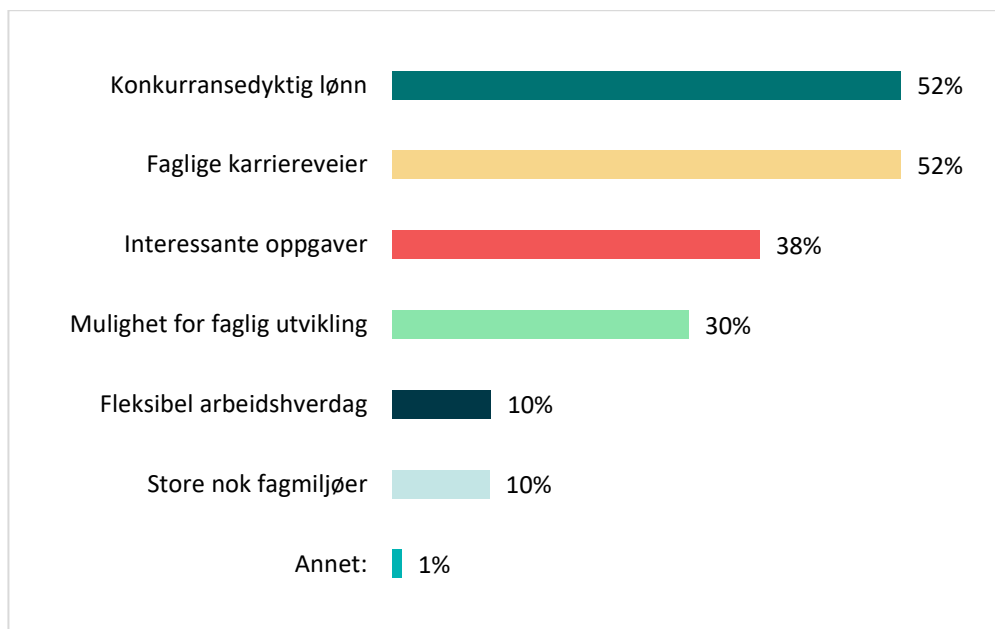

Tabell 6
I hvilken grad

	1 - svært liten grad	2	3	4	5 - i svært stor grad	Vet ikke
Er du som tillitsvalgt bekymret for turnoveren?	0,0 %	5,1 %	10,3 %	59,0 %	25,6 %	0,0 %
Er arbeidsgiver bekymret for turnoveren?	10,3 %	15,4 %	28,2 %	28,2 %	5,1 %	13,0 %
Fører turnover til at virksomheten får problemer med å utføre oppgavene sine?	0,0 %	10,3 %	30,8 %	48,7 %	5,1 %	5,0 %

Figur 5

Hva mener du som tillitsvalgt må til for å rekruttere og beholde ansatte med Teknisk naturvitenskapelig utdanning i din virksomhet (inntil 3 svar)?

Tabell 7

Hva mener du som tillitsvalgt må til for å rekruttere og beholde ansatte med Teknisk naturvitenskapelig utdanning i din virksomhet (inntil 3 svar)?

Konkurransedyktig lønn	52,2 %
Faglige karriereveier	52,2 %
Interessante oppgaver	37,7 %
Mulighet for faglig utvikling	30,4 %
Fleksibel arbeidshverdag	10,1 %
Store nok fagmiljøer	10,0 %
Annet:	1,0 %

Bruk av konsulenter i virksomhetene

33 prosent av de spurte svarer at virksomhetene bruker konsulenter i stor eller svært stor grad (fig.6).

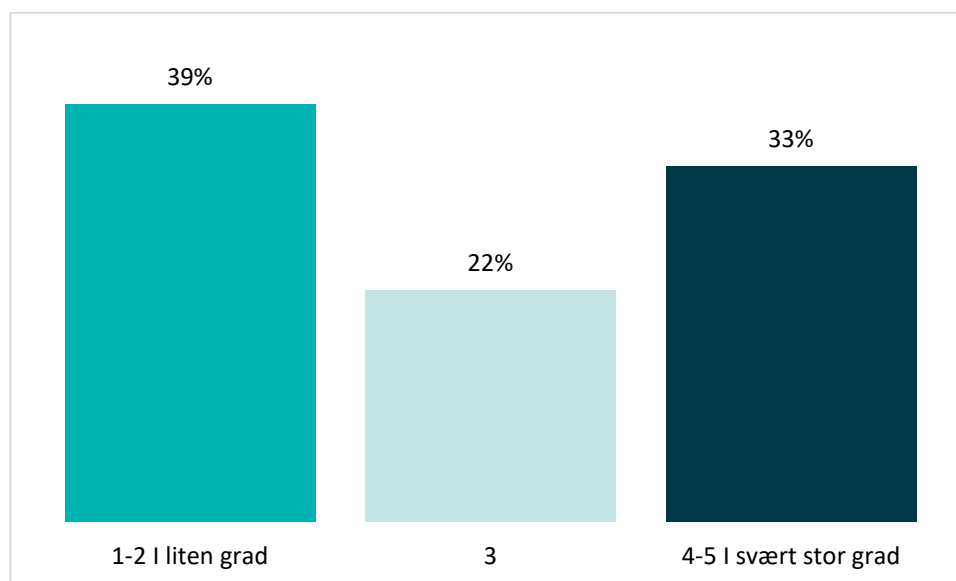
31 prosent svarer at den viktigste grunnen til at det brukes konsulenter er at det er behov for en spisskompetanse man ikke har i virksomheten. 28 prosent svarer at det er fordi arbeidsgiver mener det er riktig å bruke konsulenter til å løse enkelte oppgaver. 26 prosent svarer at det er for at bedriften skal kunne levere på oppgavene i tide (fig.8).

74 prosent av de tillitsvalgte svarer konsulentoppgavene kunne ha vært løst av egne ansatte. Kun 29 prosent mener at virksomhetene har den nødvendige kompetansen for å løse visse oppgaver (fig.9).

Ingen av de tillitsvalgte mener at det legges til rette for kompetanseoverføring fra konsulenter til de fast ansatte i stor grad. 24 prosent svarer at bruken av konsulenter drøftes. 16 prosent svarer at det hender at konsulentene tidligere har vært ansatt i virksomheten. 21 prosent svarer at det hender at innleide konsulenter får tilbud om fast ansettelse i virksomheten (fig.10).

Figur 6

Bruker dere eksterne konsulenter i din virksomhet?

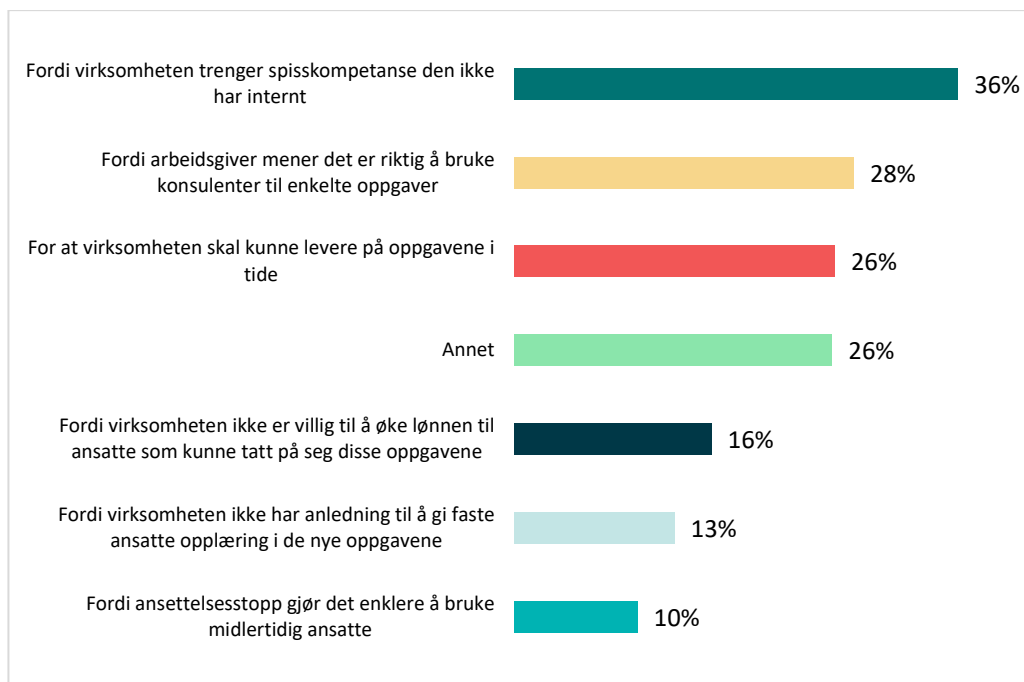
Tabell 7

Bruker dere eksterne konsulenter i din virksomhet?

	1 - svært liten grad	2	3	4	5 - i svært stor grad	Vet ikke
Bruker dere eksterne konsulenter i din virksomhet?	18,8 %	20,3 %	21,7 %	17,4 %	15,9 %	6,0 %

Figur 8

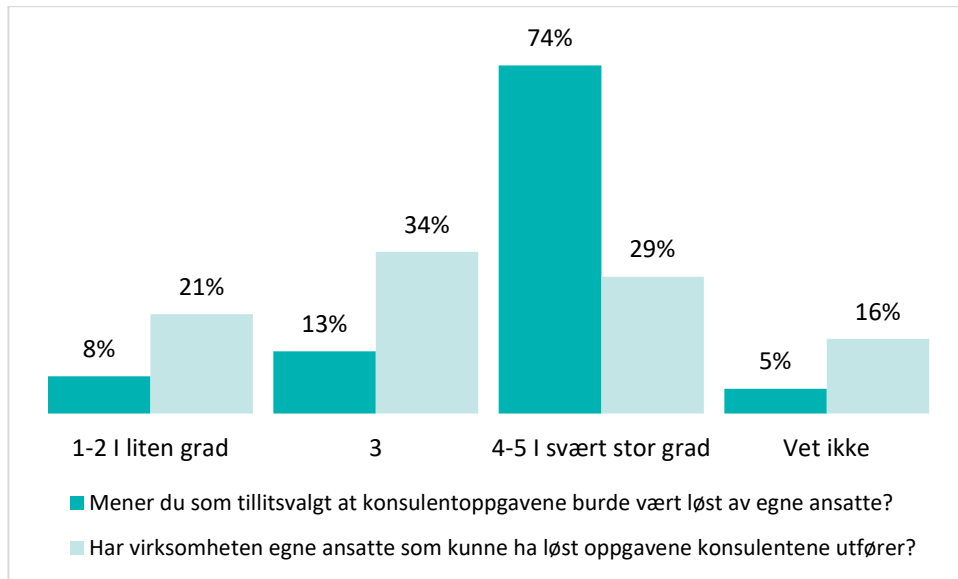
Hva er de viktigste grunnene til at virksomheten bruker konsulenter?

Tabell 8

Hva er de viktigste grunnene til at virksomheten bruker konsulenter?

Fordi virksomheten trenger spisskompetanse den ikke har internt	36,0%
Fordi arbeidsgiver mener det er riktig å bruke konsulenter til enkelte oppgaver	27,5%
For at virksomheten skal kunne levere på oppgavene i tide	26,0%
Annet	25,8%
Fordi virksomheten ikke er villig til å øke lønnen til ansatte som kunne tatt på seg disse oppgavene	16,0%
Fordi virksomheten ikke har anledning til å gi faste ansatte opplæring i de nye oppgavene	13,0%
Fordi ansettelsesstopp gjør det enklere å bruke midlertidig ansatte	10,0%

Figur 9
I hvilken grad

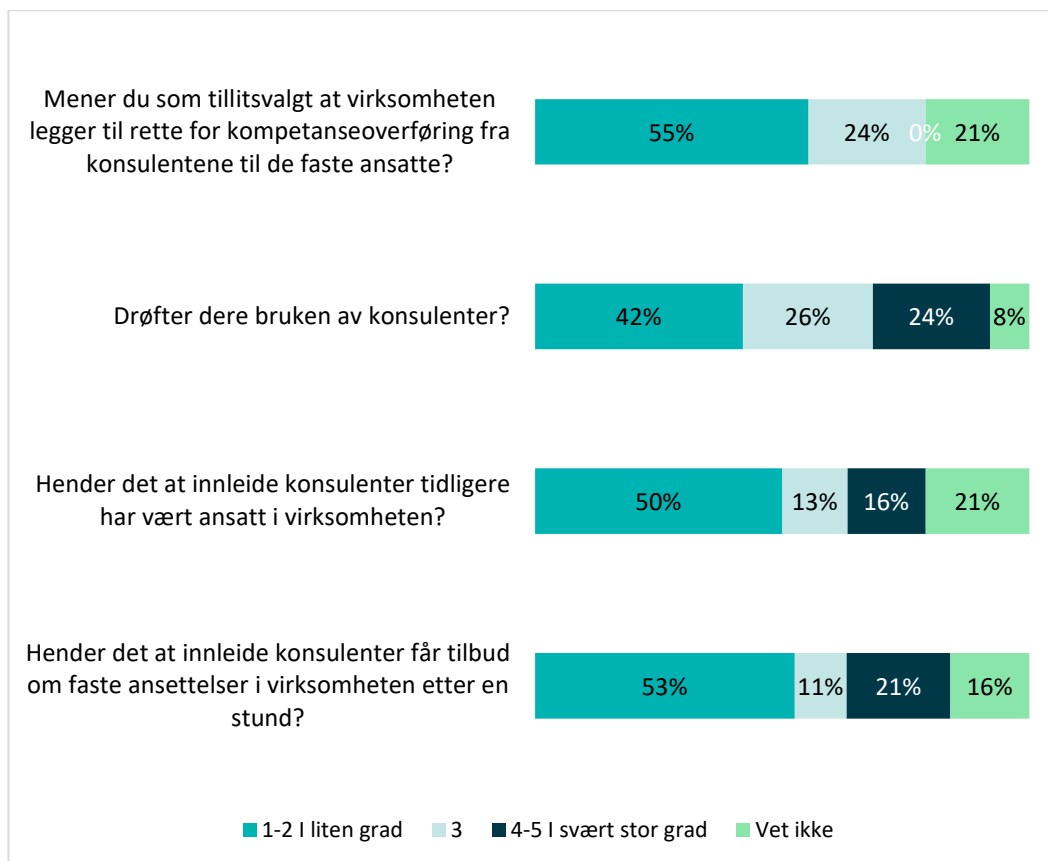

Tabell 9
I hvilken grad

	1 - svært liten grad	2	3	4	5 - i svært stor grad	Vet ikke
Mener du som tillitsvalgt at konsulentoppgavene burde vært løst av egne ansatte?	0,0 %	7,9 %	13,2 %	44,7 %	28,9 %	5,3 %
Har virksomheten egne ansatte som kunne ha løst oppgavene konsulentene utfører?	0,0 %	21,1 %	34,2 %	23,7 %	5,3 %	15,8 %

Figur 10

I hvilken grad

Tabell 10

I hvilken grad

	1 - i svært liten grad	2	3	4	5 - i svært stor grad	Vet ikke
Mener du som tillitsvalgt at virksomheten legger til rette for kompetanseoverføring fra konsulentene til de faste ansatte?	15,8 %	39,5 %	23,7 %	0,0 %	0,0 %	21,0 %
Hender det at innleide konsulenter tidligere har vært ansatt i virksomheten?	31,6 %	18,4 %	13,2 %	15,8 %		21,0 %
Drøfter dere bruken av konsulenter?	18,4 %	23,7 %	26,3 %	18,4 %	5,3 %	8,0 %
Hender det at innleide konsulenter får tilbud om faste ansettelse i virksomheten etter en stund?	31,6 %	21,1 %	10,5 %	18,4 %	2,6 %	16,0 %

Tekna – Teknisk-
naturvitenskapelig forening
Postboks 2312 Solli
0201 Oslo

www.tekna.no
Org.nr 971 420 782
post@tekna.no
+47 22 94 75 00